

توانا

مرور مفاهیم کلیدی

مهدی جامی

آموزشکده توانا

2012

www.tavaana.org

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.

سواد آموزی همگانی هدف اول و هدف آخر

قدرت مردم در چشم انداز رسانه ای از اینجا آغاز شد:
جنبش سوادآموزی همگانی / آموزش همگانی

سواد همگانی مردم را صاحب مدرسه و دانش و کتاب و آگاهی کرد.
مردم توانستند بخوانند و از روستا و شهر خود دورتر بروند و از مردمان دیگر بیاموزند.

رسانه قدرت تحرک فکری مردم را بالا برد. سوادآموزی همگانی را
عمومی کرد.

تحول نسلی رسانه ها

رسانه های اولیه رسانه دولتها بودند: در ایران حتی عکاسی هم نخست از دولت بود و درباری

رادیوها بلندگوی دولتها بودند: تصور اینکه بتوان رادیوی شخصی داشت ممکن نبود

تلویزیون ها دولتی بودند؛ بعد رادیو و تلویزیون خصوصی آمد و سپس تکنولوژی راه را برای صاحب رسانه کردن مردم باز کرد. رسانه از عصر نور و چراغ به عصر ترانزیستور وارد شد و به عصر دیجیتال رسید.

دموکراسی رسانه ای

جهان نو جهانی است که از هر زمان به دموکراسی نزدیک تر و امکانات اش برای رسیدن به آن بیشتر است:

سرعت: مقایسه کنید نامه را با ایمیل

تنوع: مقایسه کنید منابع خبری دهه پیش را با منابع خبری امروز

کثرت: مقایسه کنید تعداد چهره ها و اسم ها و آفرینندگان را بین دو نسل

صداهای تازه: مقایسه کنید بین تهران مرکزی و بی مرکزی

نویسنده شدن همگان: جنبش وبلاگ نویسی و کامنت گذاری و روایت شخصی

مشارکت جویی: جنبش سبز موبایل و شاهدان عینی و استقبال از

شبکه های اجتماعی

شبکه اجتماعی، بازسازی اجتماع دموکراتیک

- مرکزی وجود ندارد
- هیچ کس محور و مرکز و صاحب اتوریته و حق برتر نیست
- دوران توجه به اقلیتی به عنوان نخبگان گذشته است
- نوبت مردم عادی است در میلیونها میلیون نفرشان
- شبکه های اجتماعی بازتاب افکار عمومی و دانش عامه اند
- شبکه های اجتماعی مستقیم ترین بازتاب وجدان جمعی اند
- شبکه های اجتماعی منبع شناخت بی واسطه مردم اند

جهان دموکراتیک خاکستری

مردم بسیارند؛ مردم همه اعتبار دارند.

مردم از نژادها و عقاید مختلف اند؛ مردم سبک های مختلف زندگی دارند.

مردم هر یک از منظر دانشی که اندوخته اند به جهان می نگرند.

جهان امروز جهان شبکه ها و ارتباط های مردمی است.

برای زندگی در جهان نو منطق این درست است و آن درست نیست

کارسازی نمی کند.

کسی نمی تواند برای «یک» سان سازی اندیشه ها و سبک زندگی به چیزی

به نام **حقیقت واحد** تمسک کند.

حقیقت واحد اگر وجود داشته باشد تنها از طریق **توافق عمومی** به رسمیت

شناخته می شود.

آزادی بیان برای نشان دادن لایه های متفاوت واقعیت است

آیا آزادی بیان یک امر تجملی و وارداتی و غربی است؟
یا ضروری است؟

چرا آزادی بیان ضروری شده است؟

با توجه به مباحثی که مطرح شد نظر بدهید
تنوع بدون تحمل ادامه دار نیست.

تحمل بدون پذیرش آزادی بیان ممکن نیست.

واقعیت چندلایه است و هر کس بر اساس توان خود بخشی از آن را
گزارش می کند. آزادی بیان به اشتراک گذاری این توان را رسمیت می
بخشد.

واقعیت همیشه در حال اکتشاف شدن است

- تحولات تاریخی با زوایای مختلف و چیدمان تازه دانسته ها تغییر می کند.
- دلایل رشد و عدم رشد اجتماعی از زاویه دید مختلف و یا تحت گفتمان های معارض یکسان تحلیل نمی شود.
- خبرها از کوچک و بزرگ به دلایل مختلف از جمله دوری ما از منبع یا دیده نشدن آن در اولویت های ما همه جانبه دیده نمی شود.
- دلایل یک بیماری معین مثلا سرطان یا ایدز مرتبا در حال تحقیق است و واقعیت های تازه ای پیدا می شود.

اقتدارگرایی و واقعیت رسمی و واحد و تحمیلی

در واقع مساله مساله **جانشینی** است. جمهوری اسلامی به هر چیز که بتواند یا بخواهد جانشین او باشد حساس است. جانشین ارزشهایش جانشین تحلیل هایش جانشین واقعیتی که از جهان می سازد.

رسانه از این نگاه همانا **”پایگاه دشمن“** است. چون دشمن آن تصویر خیالی و واحد است.

جمهوری اسلامی می داند که تا وقتی آن تصویر جانشین بر دلها مسلط نشده کار او و قدرت اش ادامه دارد. بنابراین سرسختانه به هر تصویر الטרناتیو و جانشین مبارزه می برد. می خواهد بگوید زندگی به صورت دیگر ناممکن است و همین که هست بهترین است.

رسانه خانه آرزوها و تصویر زندگی دیگر است. به دنبال همان ناممکن است که جمهوری اسلامی می خواهد ما را از پی گرفتن آن منصرف کند.

جمهوری ارسطویی اسلامی

- ارسطو می گوید ایمن داشتن حکومت استبدادی از این راهها ممکن است:
- نابود کردن مردان برجسته و از میان بردن گردنفرزان
- منع خوان گزاری های همگانی و باشگاهها و آموزش و به طور کلی هر وسیله ای که اعتماد مردم به یکدیگر را بیفزاید و آنان را دانا کند
- منع کردن انجمنهای فرهنگی و مجامع بحث و گفتگو و جلوگیری از آشنایی مردم با یکدیگر
- بازبینی در کار مردم و برگماشتن جاسوسان و خبرچینان بر ایشان
- نفاق افکندن میان مردم و میان دوستان و میان تهیدستان و توانگران و میان خود توانگران
- بی ساز و برگ کردن مردم و به کار معاش خود گرفتار کردن آنها
- وضع مالیات سنگین
- برافروختن آتش جنگ

جمهوری تحقیر و اقعیت

- روزنامه کیهان رسانه فکری نظام ولایی و ضد رسانه رانده شدگان از نظام و متفاوت ها ست. پایه کار کیهان خوار داشت دیگران و اغراق در حق ولایت است. کیهان فاشگوی یک نکته مرکزی است:
- جمهوری اسلامی نظامی است که همه را تحقیر می کند و برای کسی اعتبار قائل نیست تا همه عظمت و اعتبار به ولایت فقیه برسد. در جمهوری اسلامی وزیر بودن و رئیس جمهور بودن و وکیل مجلس بودن هم اعتبار ندارد. اعتبار همه از ولی فقیه است.
- این فلسفه کیهان را می سازد. هیچ کس اعتبار ندارد از آیت الله و وزیر و رئیس جمهور و فقط ولی فقیه اعتبار دارد و اعتبار می بخشد.

ترفندهای مقابله با واقعیت گرایی

برخورد نرم:

- موازی سازی: سایت الف / روزنامه منافع / دگربان / بلاگ نیوز / مشابه سازی خواننده های محبوب
- تقلید با محتوای اسلامی: بفرمایید شام / کلیپ سازی
- دست انداختن و تحقیر: در مورد مجاهدین خلق، اصلاح طلبان، سبزها؛ و این آخری در باره ”گروهک های تروریستی“ در سوریه / جلبک های سبز
- متهم ساختن: کنفرانس ایرانشناسی
- جنگ روانی: مساله کشته شدن ندا
- ضدخبرسازی: عملیات نجات و امداد در اذربایجان 24 ساعت بعد از زلزله اتمام یافت!
- سانسور رسمی (مثلا فیلترینگ) و غیر رسمی (با ایجاد محدودیت برای کاغذ یا سرعت وب مثلا)
- هک و خرابکاری: مثلا در مورد رادیو زمانه
- برابر کردن کار رسانه ای و خبرنگاری با جاسوسی

جمهوری باورهای جامد هر کار می کند که واقعیت را نبیند

برخورد سخت:

- تعطیلی روزنامه ها و توقیف نشریات
- بازداشت و محاکمه فرمایشی و زندان روزنامه نگاران و وب نویسان
معمولا به دلیل تشویش اذهان عمومی و توهین
- قتل و حذف فیزیکی نویسندگان و فعالان رسانه ای
- حبس خانگی
- سرکوب خیابانی و نسبت دادن تظاهرات به رسانه های بیگانه
- شکنجه و اعتراف گیری
- دستگیری خانوادگی / گروگانگیری خانواده ها (مثلا در ماجرای سعیده هاشمی)
- پرازیت فرستی روی ماهواره ها

دین دولتی می خواهد جای همه چیز را پر کند

شرع اعتباری ندارد مگر به قدری که عرف برای آن اعتبار قائل است.

برای همین اسلام این کشور با آن یکی فرق می کند و مسیحیت آفریقایی با اروپایی متفاوت است.

عرف اخلاق مقبول و معمول مردمان است.

حکومت دینی تمایل دارد که شرع را جای عرف بنشاند.

از این منظر درک مسئولان جمهوری اسلامی به شناخت اهمیت عرف نمی رسد.

نظم مطلق چه در فلسفه یا سیاست غیر ممکن است

واقعیت این است که نه تنها نظم مطلق غیرطبیعی است بلکه نظم مطلق غیر ممکن است.

در عمل نظم مطلق شکل نمی گیرد اما توهم آن شکل می گیرد. مانند نظام های پدرسالار یا دولت سالار یا حزب سالار.

درگیری بی نظمی داخلی و مهارنشده با نظم تحمیلی به فروپاشی ساختار می انجامد: فقط تصور کنید بی توقف بدویم یا کار کنیم یا حرف بزنیم

خروج از نظم ما را به دنیای خود وارد می کند

نظم رابطه ما را با جامعه و کار و گروه تعریف می کند

بی نظمی رابطه ما را با خود برقرار می کند.

خود را در بی نظمی ها و نظم شکنی ها می یابیم
وبلاگ فرصت این خودنگری است.
جشن تنهایی است.

خود خطر آفرین

آدمها در وبلاگ خودشان هستند.
خود بودن خطرناک ترین کار در نظام سرکوب کننده فرد است.
پس بازنمایی خود بازنمایی زندگی دیگر و ممنوع می شود.

زندگی و بلاگی بازتاب زندگی ممنوع شده است.

کشف خود همچون راز جوانی

سه نظر:

در دنیای واقعی، مردان همواره حرف زنان را قطع می کنند. دنیای مجازی به زنان این فرصت را داده است که بدون آن که قطع شوند بتوانند حرف بزنند. - توکلی

با روی کار آمدن اینترنت تحول بزرگی در این زمینه پیش آمد و برای اولین بار شاهد روایت دست اول و زنانه شدیم. زن های بسیاری که از زندگی آن ها هیچ اطلاعی نداشتیم مانند زنان خانه دار، کارمند، دانشجو، طلاب شروع به وبلاگ نویسی کردند. - مسرت امیر ابراهیمی

نوشتن بهتر از کشیدن پوست صورت است. نوشتن بهتر از هر کرم دیگری است. اگر می خواهید جوان بمانید بنویسید. - فاطمه مرنیسی

رسانه بی رهبری

رسانه های پیش از وبلاگ عمدتاً از اتوریتته های اجتماعی یا سیاسی پیروی می کردند. به نوعی مدیریت می شدند. مجله روشنفکری بودند و در گفتمان های محدودی پذیرش داشتند. یا رسانه های وابسته به دولتها بودند و محدودیت های سیاسی و درباری داشتند یا در سقف درک و قبول جناحی تولید محتوا می کردند.

وبلاگ ضداتوریتته است. قابل مدیریت متمرکز نیست. رسانه ای بی رهبر است.

نگره یاکوبسن

یاکوبسن نگره پرداز فرمالیست و زبانشناس روس شش عنصر را در ارتباط کلامی دخیل می داند:

گوینده ○

پیام ○

بافت ○

راه تماس ○

رمزگان ○

مخاطب ○

انگیزه مخاطب برای دنبال کردن پیام از کجا می آید؟

انگیزه از تنش می آید. تنش اما باید کنترل شده باشد مثل آتشی که در آشپزخانه استفاده می کنیم اندازه دارد. با توپخانه گنجشک نمی زنند! در واقع مثل هر چیز دیگر در زندگی انسانی استفاده از تنش در ایجاد انگیزش و کنجکاوی و درگیری ذهنی مخاطب باید اندازه و تناسب داشته باشد.

○ هندسه تنش

مثلا نگاه کنید به جذابیت کارتونهای مشهور مانا نیستانی یا اولین نامه های نوری زاد (چرا نامه های بعدی او را استثنا می کنیم؟)

سواد رسانه ای به چه کار می آید؟

4 طعمه ضدخبرها و مانورها و بازی های طراحی شده نشویم. / قدرت استفاده از رسانه را به شیوه انتقادی پیدا کنیم.

3 پیام خود را با بهترین فرم و محتوا با بالاترین امکان استقبال ارائه کنیم.

2 عصر تولید اطلاعات انبوه از سوی انبوه تولیدکنندگان است. باید بیاموزیم چگونه راه خود را از این هزارتو پیدا کنیم.

1 عصر اعتماد به رسانه های بزرگ گذشته است اینکه فکر کنیم آنها همه چیز را چک کرده اند. / عصر مغزشویی رسانه های بزرگ از مخاطب گذشته است اینکه فکر کنیم آنها آگاهانه در پی مدیریت اذهان ما هستند.

منطق ابزار دیجیتال

در اینجا باید نشان دهید که می دانید این دو منطق چگونه کار می کند.

از اینجا شروع کنید:

کار با وب با عامل زمان و شناسه ثبت می شود. برای همین است که شما در وب دارای «تاریخ» هستید. این تاریخ برای دیگران هم به صورت مستقیم قابل دسترسی است. برای همین هک کردن به یک فعالیت جذاب تبدیل می شود!

منطق دسترسی تغییر کرده است

اصلی ترین عواملی که در مدیریت وب باید در نظر گرفت چیست؟

مثلا به این عوامل توجه کنید و ارزش و ضرورت آنها را بررسی کنید:

تمرکز و عدم تمرکز

دسترس پذیری

سیاست خبرگزینی

روشهای جلب مخاطب

شیوه مستندسازی مطالب

آزادی بیان مطلق نیست

آیا حذف یا ویرایش کامنتها مخالف آزادی بیان است؟

در ویرایش کامنت:

برخورد حداقلی یا حداکثری؟ کدام بهتر است؟

حذف چه نوع کامنتهایی ممکن است؟

نماینده‌گی به معنای حضور همگانی نیست

در باره این یادداشت امین ثابتی چه فکر می کنید؟

<http://aminsabeti.net/1390/08/we-persian-cyberspace-iran-society/>

قبلا هم در مورد اینکه وب فارسی نماینده‌ی تمام جامعه‌ی ایران نیست صحبت کرده‌ام. به عنوان مثال با نگاهی به گوگل ریدر قبل از تغییرات اخیرش، می‌توان این تفاوت را تا حدودی مشاهده کرد. گوگل ریدر فضایی بود که در آن اعدام منفور بود و متلک انداختن به دخترها بی‌فرهنگی بود و ده‌ها مورد دیگر که فرسنگ‌ها با آنچه در بطن جامعه می‌گذشت متفاوت بود. آنچه در فضای وب فارسی در حال رخ دادن است، با آنچه در بطن جامعه‌ی ایران در حال رخ دادن است از زمین تا آسمان فرق دارد و در خوش‌بینانه‌ترین حالت می‌توان فیس‌بوک را تنها نشان دهنده بخش بسیار بسیار کوچکی از جامعه‌ی ایران دانست، دقت کنید که در خوش‌بینانه‌ترین حالت!

خلاقیت در مقابله با تحمیل

وضعیت ما در مقابل نظام تحمیل مثل وضعیت اسیران در زندان است. وظیفه هر اسیر تلاش برای رهایی است. مهم نیست که چند طرح به کار می زنیم و چقدر آنها موفق اند اما این وظیفه دایمی است.

تن دادن به تحمیل و خواری زندان بیرون شدن از شان انسانی است. بنابراین کسی که تحقیر را می پذیرد از خلاقیت بی بهره می شود.

و مقابله نیاز به خلاقیت دارد. نیاز به استفاده از همه وسایل ممکن دارد. داستانهای فرار اسرای جنگی از این بابت بسیار آموزنده است

خلاقیت برای رهایی

بنابراین به محض آنکه موقعیت خود را همچون کسی دریافتیم که بر خلاف خواست خود به اسارت درآمده و به شرایطی تحمیلی دچار شده ناگزیریم با تمام توان خلاقیت خود برای رهایی بکوشیم.

اگر بخواهیم از منظر فلسفی نگاه کنیم باید بگوییم:
زندگی خلاق شیوه نوآوری در مقابله با وضعیت های تحمیلی است

مارکتینگ پیام

گسترش پایگاه اجتماعی پیام به زبان ساده:

مارکتینگ عام و فردیت مخاطب: فرد دریافت کننده است. مشتری است. خریدار پیام است. فرد را فدای جمع نکنید. نیازهای او و پسند و ناپسند او را در نظر بگیرید.

مثبت بودن روحیه برگ برنده است: نق نزنید. انشا ننویسید. حسابگر و محتاط باشید. آینده را روشن ببینید.

اطلاع رسانی بتنهایی مهم نیست سبک مهم است: بیشتر از پیام شما و دست کم به اندازه پیام شما سبک ارائه آن تعیین کننده است. از دو فروشگاه / رسانه با پیام واحد آن که صاحب سبک است موفق است.

جای شخصی مخاطب را فراموش نکنید

رمز موفقیت فیسبوک این است که هر کسی یک خانه دارد

رمز موفقیت اسکایپ این است که هر کسی حوزه خصوصی خودش را دارد مثل اینکه یک مخابرات شخصی داشته باشد

رمز موفقیت وبلاگ این است که روزنامه من است

رمز موفقیت صنعت ماست این است که برای هر سلیقه ای ماست تهیه کرده است

مثبت فکر کنید

- مثبت فکر کنید. روحیه بدهید. منفی بافی نکنید:
منفی: آذر بیجان به جای اذربایجان پس از زلزله
مثبت: آن آتشی / آذری که نمیرد همیشه
- به عقاید مردم و هویتی که برای خود تعریف می کنند احترام بگذارید:
منفی: مسلمان های ایرانی در واقع زرتشتی اند.
مثبت: اسلام ایرانی بسیاری از صفات خوب فرهنگ قبل از اسلام اش را ادامه داده است.

یادآوری: حکایت خلیفه و معبر خواب برای دندانهای ریخته

دست‌آورد و پیوستگی را ستایش کنید

زنان در صدساله گذشته چند گام بلند به جلو برداشته اند؛

طبقه متوسط ایران با وجود همه سرکوبها در جمهوری اسلامی ارزشهای خود را حفظ کرده است؛

سینمای ایران چند دهه پیاپی آثار برجسته تولید کرده است.

پیوستگی در طول یک عمر یا یک نسل و دست‌آورد مستمر یعنی هویت فرد و آن نسل. این را باید بزرگ داشت.

ماهگیری نه ماهی

Ask people what they want.

به جای مردم تصمیم نگیر.

مردم به ولی و بزرگتر نیاز ندارند.

به آدمی که برایشان تصمیم بگیرد نیاز ندارند.

به جای مردم فکر و کار نکن. به مردم مراجعه کن. مردم را نمایندگی کن.

هنر ایجاد توافق

○ باید در کنار تاکید بر نظرات شخصی اهمیت داشتن نظرات عمومی و توافقی و مشترک را هم تاکید و تبلیغ و زمینه سازی کرد. کمپین چنین کاری می کند.

بنابراین لازم است کمپین ها از عمل کردن در دایره محدود افراد خاص پرهیز کنند و ضمن حفظ این دایره ها به دایره های بزرگتر فکر کنند و بین افرادی که نمی شناسد توافق ایجاد کنند.

در عین حال روش های ایجاد توافق مهم است. و هر کدام محدودیت های خود را دارد. در حوزه ای که ما از آن صحبت می کنیم یعنی فعالیت آنلاین محدودیت ها از چه ناشی می شود؟

مهلتی بایست تا خون شیر شد

- گفتار یا دیسکورس را باید تغییر داد: مردان از زنان برترند / سفیدها از سیاه ها برترند / ایرانی ها از افغان ها و عربها برترند
- نوحواهی و تحول گرایی و اصالت تنوع را باید دامن زد.
- به شبکه سازی و آموزش و تقویت همبستگی پرداخت: از هر فرصتی برای ابراز ایده های تازه و نشان دادن همبستگی استفاده کرد.
- اجازه داد مردم همزمان تجربه کنند و با آنها همگام بود.

چشم به تغییرات سیاسی و جمعیت شناختی داشت و سرخوردگی ها و امیدهای تازه. سیاست آینه تحولات است و در تغییر مدام.

همه می توانند اگر تغییر کنند

گفتم چه کسانی نمی توانند کنشگر باشند
اما باید می گفتم همه می توانند کنشگر باشند
حتی اگر از خصلت های مخالف کنشگری دارند:
همه می توانند
وقتی تغییر کنند
تناسب با هدف پیدا کنند
سرسخت باشند.

ما برای تغییر می کوشیم پس باید خود بیش از همه تغییر را در اندیشه و
گفتار و رفتار خود نشان دهیم. این منطق منطق ها ست.

همه می توانیم اگر بیاموزیم

آموزش همه چیز است

برای تغییر:

باید خودآموزی کنیم

باید آموزش دهیم

زندگی مدنی و دموکراسی آموختنی است

آزادی هم فقط گرفتنی نیست

آموختنی هم هست.

مدرسه بنیادی ترین نهاد مدنی است

نمایه الفبایی مفاهیم در رسها

- آنلین / دیجیتال اکتیویسم
- آزادی بیان
- اختلال در پیامگزاری / پارازیت در پیام
- ارزش جزئیات / ارزش احساسات
- ارزش کوتاهی، سادگی و روشنی زبان
- اطلاع رسانی به تنهایی کافی نیست؛ سبک مهم است
- ارزش توزیعی شبکه های اجتماعی
- ارزش هم اندیشی شبکه های همبسته
- اسپم فرستی

- اکتیویسم / اسکلتیویسم / کلیکتیویسم / کمپین پشت میزی
- انگیزه سازی
- ایجاد محدودیت برای نفوذگران خارجی
- بدافزار
- بهداشت دیجیتالی
- بی رهبری
- پنهان کردن فایل ها، ایمیل های ارسالی و هارد دیسک کامپیوتر
- پوپولیسم، اکتیویسم و دموکراسی
- پیامگزاری با تصویر
- تازه یابی و تازه نویسی

- تحول رسانه ای و قدرت مردم
- تنش و جذابیت معنا
- تنوع و تحمل
- تنظیمات مرورگر برای فعالان سیاسی
- تنظیمات برای سیستم عامل پاک
- جنبش سبز موبایل
- جنسیت در وبلاگ
- چرا فعالیت آنلاین اهمیت پیدا کرده است؟
- چند رسانه ای

- خلاقیت بمتابه ضرورت
- دسترسی آزاد
- دولت در فکر مهار قدرت مردم
- رسانه مشارکتی
- رسانه خودمانی
- رسانه های نو
- رسانه بی رهبری
- رمز گذاری خارجی external encryption
- رمزگذاری داخلی internal encryption
- روشهای کنترل و محدودسازی نظام بر رسانه
- روشهای کنترل رسانه در دولتهای غیردموکراتیک
- روزنامه نگاری جستجوگر / اکتیویسم افشاگر

- زاویه دید در واقعیت شناسی
- زبان رسمی انحصار طلب است
- زبان نوشتار و بلاگی و شکستن اقتدارهای انحصاری
- زبان و شخصیت
- زندگی دیگر / زیست دوگانه
- زوال اقتدار رسانه های بزرگ و جریان ساز
- ژانرهای اکتیویسم ایرانی و شناسایی زمینه های تازه
- دسترسی آزاد
- دیواره آتش
- ذخیره اطلاعات
- سبک در خبر به اندازه خبر مهم است

- سیاست ارسطو کتاب حافظان نظام
- سیاست رسانه ای نظام ولایی
- شاهد عینی
- شبکه سازی و سیاست دولت در ضدیت با آن
- شناخت واقعیت و لایه های آن
- شهر ممنوع جمهوری اسلامی
- فضای مجازی، فضای واقعی
- کنترل و پنهان کردن ارتباط اینترنتی
- گفتگوی شبکه ای
- لایه های واقعیت و مساله چندمعنایی و زاویه دید
- مارکتینگ پیام

-
- مثبت بودن روحیه در مارکتینگ
  - مخاطب فعال پایه رسانه نو
  - مدیریت پسوردها
  - مستعار نویسی
  - منطق ترجیحات و امکانات
  - منطق دیجیتال
  - منطق سیاه و سفید
  - منطق فازی
  - مقابله با Phishing سازمان یافته
  - مقابله با بدافزارهای KeyLogger
  - موازی سازی جمهوری اسلامی (در مقابل فعالیت‌های مخالفان)

- نظریه های انقلاب
- نظم و بی نظمی
- وبلاگ به مثابه نهاد بی نظمی
- وبلاگ تخصصی، وبلاگ عمومی
- هاکس، شایعه و ضدخبر
- هنر ایجاد توافق

حقوق معنوی

- نقل از این مطالب با ارجاع به منبع آزاد است.
لطفاً به این ترتیب ارجاع دهید:
- مرور مفاهیم کلیدی، درسگفتار مهدی جامی، آموزشکده توانا، 2012

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.